

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Rzymskie korzenie współczesnego prawa rodzinnego w świetle psychologii ewolucyjnej - wykład, PG_00146966						
Kierunek studiów	Prawo (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2022 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2025/2026		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć			Grupa zajęć fakultatywnych		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	4	Język wykładowy			polski polski		
Semestr studiów	7	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Prawa i Administracji						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Jacek Wiewiorowski				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		0.0		35.0	50
Cel przedmiotu	Celem kształcenia jest uzyskanie podstawowej wiedzy w zakresie oddziaływania tradycji rzymskiej na instytucje europejskiego prawa rodzinnego oraz na temat ich korzeni, w tym wynikających z ustaleń psychologii ewolucyjnej. Przedmiot ma służyć kształtowaniu postawy otwartości wobec konieczności wykorzystywania dorobku innych nauk społecznych oraz przyrodniczych w prawoznawstwie						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PRAWOJ5_UK08] posiada pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych w języku polskim i języku obcym związany z wykonywaną pracą zawodową	Student ugruntowuje pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych w języku polskim i języku obcym związany z wykonywaną pracą zawodową - w zakresie podejmowanym podczas zajęć	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PRAWOJ5_UO11] potrafi współpracować w zespole i potrafi koordynować prace zespołu przy rozwiązywaniu problemów prawnych, interpretacji aktów prawnych, przygotowywaniu pisemnego lub ustnego stanowiska w sprawie	Student potrafi współpracować w zespole i potrafi koordynować prace zespołu przy rozwiązywaniu problemów prawnych, interpretacji aktów prawnych, przygotowywaniu pisemnego lub ustnego stanowiska w sprawie - w zakresie poruszonym podczas kursu	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[PRAWOJ5_UU12] potrafi sprawnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii	Student potrafi sprawnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii - w zakresie poruszonym podczas kursu	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PRAWOJ5_KK02] ma świadomość konieczności poszerzenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych, jak również doskonalenia umiejętności, potrafi samodzielnie wyznaczać kierunki własnego rozwoju i kształcenia w stopniu rozszerzonym i pogłębionym	Student nabywa świadomość konieczności poszerzenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych, jak również doskonalenia umiejętności, potrafi samodzielnie wyznaczać kierunki własnego rozwoju i kształcenia w stopniu rozszerzonym i pogłębionym - w zakresie omawianym podczas zajęć	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PRAWOJ5_WK10] zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz rozumie konieczność należytej ochrony własności intelektualnej i zarządzania jej zasobami	Studenta zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz rozumie konieczność należytej ochrony własności intelektualnej i zarządzania jej zasobami - w zakresie omawianym podczas zajęć	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[PRAWOJ5_UW03] potrafi posługiwać się złożonymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań prawnych; potrafi generować rozwiązania konkretnych problemów związanych z prawem oraz prognozować przebieg ich rozwiązania i przewidywać skutki planowanych działań	Student nabywa umiejętność posługiwania się złożonymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań prawnych - w zakresie tematyki kursu; potrafi generować rozwiązania konkretnych problemów związanych z prawem oraz prognozować przebieg ich rozwiązania i przewidywać skutki planowanych działań - uwzględniając doświadczenie prawa rzymskiego oraz romanistycznej tradycji prawnej oraz ustalenia psychologii ewolucyjnej	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PRAWOJ5_UW04] sprawnie posługuje się zasadami i normami prawnymi jak i zawodowymi w podejmowanej działalności zawodowej	Student nabywa umiejętność sprawnego posługiwania się zasadami i normami prawnymi jak i zawodowymi w podejmowanej działalności zawodowej - przygotowując się do egzaminu	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PRAWOJ5_WG09] ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o procesach zmian w systemach władzy i poszczególnych jego organach władzy, jak również konsekwencje tych zmian	Student ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o procesach zmian w systemach władzy i poszczególnych jego organach władzy, jak również konsekwencje tych zmian - w zakresie podejmowanym podczas kursu	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PRAWOJ5_UW05] potrafi dostrzec, analizować oraz posiada umiejętność diagnozowania dylematów moralnych jaki i prawnych w pracy zawodowej	Student nabywa umiejętność dostrzeżenia, analizowania oraz diagnozowania dylematów moralnych jaki i prawnych w pracy zawodowej - przygotowując się do egzaminu	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PRAWOJ5_KO04] jest gotowy do podejmowania się przygotowania własnych projektów społecznych, uwzględniające aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne, w tym przygotowania i realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej	Student uzyskuje gotowość do podejmowania się przygotowania własnych projektów społecznych, uwzględniające aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne, w tym przygotowania i realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej - w zakresie podejmowanym podczas zajęć	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PRAWOJ5_KO03] jest gotowy do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących profesjonalne działania związane z prawem, jednocześnie jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i nie będącymi specjalistami w dziedzinie prawa	Student stymulowany jest do gotowości do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących profesjonalne działania związane z prawem, jednocześnie jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i nie będącymi specjalistami w dziedzinie prawa - w zakresie podejmowanym podczas zajęć	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[PRAWOJ5_WG07] zna metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych i informacji oraz metody badawcze, właściwe dla nauk prawnych oraz innych powiązanych dyscyplin, w tym dyscyplin z zakresu innych dziedzin naukowych	Student zna metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych i informacji oraz metody badawcze, właściwe dla nauk prawnych oraz innych powiązanych dyscyplin, w tym dyscyplin z zakresu innych dziedzin naukowych - w zakresie podejmowanym podczas zajęć	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[PRAWOJ5_UW01] posiada pogłębione umiejętności obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami, gałęziami prawa i nauk pokrewnych	Student nabywa pogłębioną umiejętność obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami, gałęziami prawa i nauk pokrewnych - w zakresie omawianym podczas zajęć	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PRAWOJ5_WG03] ma pogłębioną wiedzę o systemie władzy w Polsce, o poszczególnych organach władzy, ze szczególnym uwzględnieniem władzy ustawodawczej i sądowniczej	Student ma pogłębioną wiedzę o systemie władzy w Polsce, o poszczególnych organach władzy, ze szczególnym uwzględnieniem władzy ustawodawczej i sądowniczej - w zakresie dyskutowanym podczas zajęć	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[PRAWOJ5_WK11] ma pogłębioną wiedzę o zasadach tworzenia i rozwoju podstawowych form indywidualnej przedsiębiorczości	Student ma pogłębioną wiedzę o zasadach tworzenia i rozwoju podstawowych form indywidualnej przedsiębiorczości - w zakresie omawianym podczas zajęć	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[PRAWOJ5_KR06] ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób etyczny i profesjonalny, postępuje zgodnie z zasadami etyki	Student uzyskuje przekonanie o wadze zachowania się w sposób etyczny i profesjonalny, postępuje zgodnie z zasadami etyki	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[PRAWOJ5_KR07] jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych jak i zespołowych działań w zakresie prawa i nauk pokrewnych	Student nabywa gotowość do podejmowania wyzwań zawodowych, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych jak i zespołowych działań w zakresie prawa i nauk pokrewnych - przygotowując się do egzaminu	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PRAWOJ5_KK01] ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, a także rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	Student uzyskuje pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności - w zakresie poruszonym podczas kursu, a także ma zrozumienie potrzeby uczenia się przez całe życie	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PRAWOJ5_UW06] potrafi ocenić przydatność typowych procedur i dobrych praktyk do realizacji złożonych zadań związanych z różnymi sferami związanymi z prawem i dziedzin pokrewnych	Student potrafi ocenić przydatność typowych procedur i dobrych praktyk do realizacji złożonych zadań związanych z różnymi sferami związanymi z prawem i dziedzin pokrewnych - na przykładzie oddziaływania prawa rzymskiego na instytucje prawa rodzinnego i z uwzględnieniem ustaleń psychologii ewolucyjnej	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[PRAWOJ5_KR05] odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, potrafi określić priorytety w pracy oraz odpowiednio rozplanować pracę	Student uczy się odpowiedzialnego przygotowania się do swojej pracy, potrafi określić priorytety w pracy oraz odpowiednio rozplanować pracę - przygotowując się do egzaminu	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[PRAWOJ5_UK09] posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i języku obcym, w zakresie prawa i nauk pokrewnych	Student ugruntowuje pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i języku obcym, w zakresie prawa i nauk pokrewnych - w zakresie podejmowanym podczas zajęć	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[PRAWOJ5_WG06] ma uporządkowaną wiedzę o człowieku jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne i zasady ich funkcjonowania, a także o człowieku jako jednostce funkcjonującej w tych strukturach	Student ma uporządkowaną wiedzę o człowieku jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne i zasady ich funkcjonowania, a także o człowieku jako jednostce funkcjonującej w tych strukturach - głównie według paradygmatu psychologii ewolucyjnej	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[PRAWOJ5_WG08] ma pogłębioną wiedzę o źródłach polskiego prawa, jego zmianach i procesie tworzenia	Student ma pogłębioną wiedzę o źródłach polskiego prawa, jego zmianach i procesie tworzenia - z uwzględnieniem znaczenia prawa rzymskiego i romanistycznej tradycji prawnej w prawie rodzinnym	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[PRAWOJ5_UW02] potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu prawa oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych w celu analizowania i interpretowania złożonych problemów prawnych	Student potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu prawa oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych w celu analizowania i interpretowania złożonych problemów prawnych - w zakresie omawianym podczas zajęć	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[PRAWOJ5_WK12] ma wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy w instytucjach administracji publicznej	Student uzyskuje podstawową wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy w instytucjach administracji publicznej	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[PRAWOJ5_WG05] ma uporządkowaną wiedzę o rodzajach stosunków prawnych i o rządzących nimi prawidłowościach	Student ma uporządkowaną wiedzę o rodzajach stosunków prawnych i o rządzących nimi prawidłowościach - w zakresie podejmowanym podczas zajęć	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[PRAWOJ5_UW07] posiada rozwiniętą umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych oraz wykorzystywanie tej analizy w pracy zawodowej	Student nabywa rozwiniętą umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych oraz wykorzystywanie tej analizy w pracy zawodowej - w zakresie podejmowanym podczas zajęć	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[PRAWOJ5_WG04] zna system polskiego prawa, wzajemne powiązania wewnątrz tego systemu oraz powiązania polskiego prawa z prawem Unii Europejskiej i prawem międzynarodowym	Student zna system polskiego prawa rodzinnego, wzajemne powiązania wewnątrz tego systemu oraz powiązania polskiego prawa rodzinnego z prawem Unii Europejskiej i prawem międzynarodowym - w zakresie analizowanym podczas zajęć	[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
[PRAWOJ5_WG01] ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o charakterze nauk prawnych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk	Student uzyskuje pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o charakterze nauk prawnych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk - w zakresie podejmowanym podczas zajęć	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[PRAWOJ5_WG02] zna terminologię oraz pojęcia z zakresu prawa i dziedzin z nim związanych w stopniu rozszerzonym	Student zna terminologię oraz pojęcia z zakresu prawa i dziedzin z nim związanych w stopniu rozszerzonym - w zakresie poruszonym podczas zajęć	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja

	<table><tr><th>Efekt kierunkowy</th><th>Efekt z przedmiotu</th><th>Sposób weryfikacji i oceny efektu</th></tr><tr><td>[PRAWOJ5_WK13] ma pogłębioną wiedzę o funkcjonowaniu samorządów zawodowych zawodów prawniczych, zna zasady wykonywania zawodów sędziego i prokuratora, ma wiedzę na temat organizacji wymiaru sprawiedliwości w Polsce</td><td>Studenta ugruntowuje pogłębioną wiedzę o funkcjonowaniu samorządów zawodowych zawodów prawniczych, zna zasady wykonywania zawodów sędziego i prokuratora, ma wiedzę na temat organizacji wymiaru sprawiedliwości w Polsce - w zakresie omawianym podczas zajęć</td><td>[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja</td></tr></table>	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu	[PRAWOJ5_WK13] ma pogłębioną wiedzę o funkcjonowaniu samorządów zawodowych zawodów prawniczych, zna zasady wykonywania zawodów sędziego i prokuratora, ma wiedzę na temat organizacji wymiaru sprawiedliwości w Polsce	Studenta ugruntowuje pogłębioną wiedzę o funkcjonowaniu samorządów zawodowych zawodów prawniczych, zna zasady wykonywania zawodów sędziego i prokuratora, ma wiedzę na temat organizacji wymiaru sprawiedliwości w Polsce - w zakresie omawianym podczas zajęć	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja					
Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu										
[PRAWOJ5_WK13] ma pogłębioną wiedzę o funkcjonowaniu samorządów zawodowych zawodów prawniczych, zna zasady wykonywania zawodów sędziego i prokuratora, ma wiedzę na temat organizacji wymiaru sprawiedliwości w Polsce	Studenta ugruntowuje pogłębioną wiedzę o funkcjonowaniu samorządów zawodowych zawodów prawniczych, zna zasady wykonywania zawodów sędziego i prokuratora, ma wiedzę na temat organizacji wymiaru sprawiedliwości w Polsce - w zakresie omawianym podczas zajęć	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja										
Treści przedmiotu	Wpływ prawa rzymskiego na europejską tradycją prawną w prawie rodzinnym Psychologia ewolucyjna a prawoznawstwo Koncepcja rodziny rzymskiej i jej ewolucja Rodzina w tradycji europejskiej. Uwagi na temat rodziny z perspektywy psychologii ewolucyjnej Patria potestas i jej ewolucja; władza ojcowska i rodzicielska w europejskiej tradycji prawnej (macierzyństwo i ojcostwo, przysposobienie, stosunki między rodzicami i dziećmi). Władza rodzicielska w świetle psychologii ewolucyjnej Iustum matrimonium, konkubinat i inne związki faktyczne w prawie rzymskim oraz europejskiej tradycji prawnej (pojęcia podstawowe, przesłanki małżeństwa oraz innych związków, stosunki między małżonkami, ustanie małżeństwa, dodatek: zaręczyny i majątek małżeński). Małżeństwo i związki faktyczne hetero- i homoseksualne z perspektywy psychologii ewolucyjnej											
Wymagania wstępne i dodatkowe	Brak											
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table><tr><th>Sposób oceniania (składowe)</th><th>Próg zaliczeniowy</th><th>Składowa oceny końcowej</th></tr><tr><td>wypowiedzi ustne</td><td>51.0%</td><td>25.0%</td></tr><tr><td>test/ egzamin pisemny</td><td>51.0%</td><td>75.0%</td></tr></table>	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	wypowiedzi ustne	51.0%	25.0%	test/ egzamin pisemny	51.0%	75.0%		
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej										
wypowiedzi ustne	51.0%	25.0%										
test/ egzamin pisemny	51.0%	75.0%										
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Buss, D. M., Psychologia ewolucyjna, trans. M. Orski, Gdańsk 2001 Buss, D. M. (ed.), The Handbook of Evolutionary Psychology, Hoboken 2015 Dajczak, W., Giaro, T., Longschamps de Bérier, F., Prawo rzymskie. U podstaw prawa prywatnego, Warszawa 2018 (3rd ed.) Kolańczyk, K., Prawo rzymskie, Warszawa 2021 (6th ed.) Sójka-Zielińska, K., Historia prawa, Warszawa 2015 (16th ed.) Wilson, E. O., Socjobiologia, tłum. M. Siemieński, Poznań 2001, pp. 290-323 Wołodkiewicz, W., Zabłocka, M., Prawo rzymskie. Instytucje, Warszawa 2023 (7th ed.)										

Uzupełniająca lista lektur	Arjava, A., Women and Law in Late Antiquity, Oxford 1996 Astolfi, R., Studi sul matrimonio nel diritto romano postclassico e giustiniano, Napoli 2012 Beaucamp, J., Le statut de la femme à Byzance (IVe-VIe siècle), vol. 1-2, Paris 1990-1992 Budzicz, Ł., Dlaczego pojawia się miłość? Ewolucja monogamicznego systemu kojarzenia się u ludzi, Kosmos. Problemy Nauk Biologicznych 60 (2011), s. 333-343 http://kosmos.icm.edu.pl/PDF/2011/333.pdf Berman, J., Prawo i rewolucja. Kształtowanie się zachodniej tradycji prawnej, tłum. S. Amsterdamski, Warszawa 1995 Betzig, L.: - Roman monogamy, Ethology and Sociobiology 13 (1992), pp. 351-383 - Roman polygyny, Ethology and Sociobiology 13 (1992), pp. 309-349 Buss, D. M., Ewolucja pożądania. Jak ludzie dobierają się w pary?, tłum. B. Wojcieszke, A. Nowak, Gdańsk 2003 Carcopino, J., Życie codzienne w Rzymie w okresie rozkwitu cesarstwa, tłum. M. Pąkcińska, Warszawa 1960 Clark, G., Woman in Late Antiquity. Pagan and Christian Life-styles, Oxford 1993 Dębiński, A., Wójcik, M., (eds.) Wokół problematyki małżeństwa w prawie rzymskim, Lublin 2007 Dixon, S., The Roman Family, Baltimore & London 1992 Evans Grubbs, J., Law and Family in Late Antiquity: the Emperor Constantine's Legislation on Marriage, Oxford 1995 (reed. Oxford 1999) Fayer, C., La familia romana. Aspetti giuridici ed antiquari. Sponsale. Matrimonio. Dote. Parte seconda, Roma 2005 Fortunato, L., Archetti, M., Evolution of monogamous marriage by maximization of inclusive fitness, Journal of Evolutionary Biology 23.1 (2010), pp. 149-156 Gies, F., Marriage and the Family in the Middle Ages, New York 1989 Grimal, P., Miłość w starożytnym Rzymie, tłum. J. R. Kaczyński, Warszawa 1967 Iluk, J., Chrześcijańskie małżeństwo i rodzina w rzymskiej starożytności, [w:] W. Pałubicki, J. Iluk, Małżeństwo i rodzina w dawnym judaizmie i starożytnym chrześcijaństwie, Gdańsk 1995, s. 151-331 Insadowski, H., Rzymskie prawo małżeńskie a chrześcijaństwo, Lublin 1935 Jundziłł, J., Wzorce i modele wychowania w rodzinie rzymskiej okresu III wiek p.n.e.- III wiek n.e., Bydgoszcz 2001 Kupiszewski, H., Powtórne małżeństwo w konstytucjach cesarzy rzymskich w IV i V wieku, Analecta Cracoviensia 7 (1975), s. 349-366 Kuryłowicz, M.: - Adoptio prawa rzymskiego. Rozwój i zmiany w okresie poklasycznym i justyniańskim, Warszawa 1976 - Prawo i obyczaje w starożytnym Rzymie, Lublin 1994 - Prawo rzymskie a nowe tendencje we współczesnym prawie rodzinnym (małżeństwo - związki partnerskie - adopcja), Interes prywatny a interes publiczny w prawie rzymskim, pod redakcją B. Sitka, K. Naumowicz, K. Zaworskiej, Olsztyn 2012, s. 201-208 Kozubski, W.: - Opieka nad kobietami w prawie rzymskim, Kraków 1922 - Małżeństwo w zaraniu wieków, Meander 1.5-6 (1946), s. 194-206, 252-263 Krause, J.-U., Witwen und Waisen im Römischen Reich, Bd.1-4, Stuttgart 1994-1995 Kuefler, M., The Marriage Revolution in Late Antiquity: The Theodosian Code and Later Roman Marriage Law, Journal of Family History 32 (2007), pp. 343-370 Kuleczka, G., Prawo rzymskie epoki pryncypatu wobec dzieci pozamałżeńskich, WrocławWarszawaKrakówGdańsk 1969 Kunderewicz, T., Geneza opieki kobiety nad dziećmi w prawie rzymskim, Prawo Kanoniczne 23.3-4 (1980), s. 287-297 Łapicki, B.: - Władza ojcowska w starożytnym Rzymie. Czasy królewskie, czasy republikańskie, Warszawa 1933 - Władza ojcowska w starożytnym Rzymie (okres klasyczny), Warszawa 1937 Madsen, E. A., Tunney, R. J., Fieldman, G., Plotkin, H. C., Dunbar, R. I. M., Richardson, J.-M., McFarland, D., Kinship and altruism: A crosscultural experimental study, British Journal of Psychology 98 (2007), pp. 339-359 https://lucris.lub.lu.se/ws/files/5315300/4091559.pdf Mulders-Klein, M.-Th., The position of the Father in the European Legislation, International Journal of Law, Policy and the Family, 4 (1990), pp. 131-153 Miller, G., Umysł w zalotach: Jak wybory seksualne kształtowały naturę człowieka, tłum. M. Koraszewska, Poznań Misztal-Konecka, J., Incestum w prawie rzymskim, Lublin 2007 Misztal-Konecka, J., Bigamia w prawie rzymskim, Lublin 2011 Nathan, G., The Family in Late Antiquity. The Rise of Christianity and the Endurance of Tradition, New York 2000 Nguyen, N. L., Roman Rape: An Overview of Roman Rape Laws from the Republican Period to Justinian's Reign, Michigan Journal of Gender
----------------------------	--

	and Data wygenerowania: 07.07.2025 06:35 Strona 7 z 8 Law 13.1 (2006), pp. 75-112 http://repository.law.umich.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1084&context=mjgl Niczyporuk, P.: - Żałoba i powtórne małżeństwo wdowy w prawie rzymskim, Białystok 2002 - Prywatnoprawna ochrona dziecka poczętego w prawie rzymskim, Białystok 2009 Nowak, M., Dzieci pozamałżeńskie w świetle źródeł papirusowych z rzymskiego Egiptu, U schyłku starożytności. Studia źródłoznawcze 14 (2015), s. 9-29 https://www.academia.edu/30256266/ M. Nowak Dzieci pozamałżeńskie w świetle źródeł papirusowych z rzymskiego Egiptu U schyłku starożytności. Studia źródłoznawcze 14 (2015), s. 9-29 Pawłowski, B. (w rozmowie z T. Ulanowskim), Nagi umysł. Dlaczego jesteśmy, jacy jesteśmy. Ludzka natura bez złudzeń, Warszawa [2016] Pawłowski B., Danel, D., Psychologia ewolucyjna nauka o adaptacji i ewolucyjnej inercji ludzkiego umysłu, Kosmos 58 (2009), s. 573-583 http://kosmos.icm.edu.pl/PDF/2009/573.pdf Platek, S. M., Shackelford, T. K., (eds.), Female Infidelity and Paternal Uncertainty. Evolutionary Perspectives on Male Anti-cuckoldry Tactics, Cambridge 2006 Rawson, B.: - Roman Concubinage and Other De Facto Marriages, Transactions of the American Philological Association 104 (1974), pp. 279-305 - (ed.), Marriage, Divorce, and Children in Ancient Rome, Oxford 1991 - (ed.), A Companion to Families in Greek and Roman World, Chichester 2011 Reynolds, Ph. L., Marriage in the Western Church. The Christianization of Marriage During The Patristic and Early Medieval Periods, Boston Leiden 2001 Rozwadowski, W., Istota małżeństwa w starożytnym Rzymie, Gdańskie Studia Prawnicze 14 (2005), s. 773-784 Rozwadowski, W., Nowe badania nad istotą małżeństwa rzymskiego, Meander 42.4-5 (1987), s. 237-247 Salmon, C. A., Shackelford, T. K. (eds.), Family Relationships. An Evolutionary Perspective, Oxford 2008 Scheidel, W.: - Monogamy and polygyny. Version 1.0, January 2009. https://www.princeton.edu/~pswpc/pdfs/scheidel/010903.pdf - Evolutionary psychology and the historian, Version 1.0 April 2013, Princeton/Stanford Working Papers in Classics http://www.princeton.edu/~pswpc/pdfs/scheidel/041303.pdf - A peculiar institution? Greco-Roman monogamy in global context, History of the Family 14 (2009), pp. 280-291 Sokala, A., Lenocinium w prawie rzymskim, Toruń 1992 Treggiari, S.: - Concubinae, Papers of the British School at Rome 49 (1981), pp. 59-81 - Roman Marriage. Iusti Coniuges from the Time of Cicero to the time of Ulpian, Oxford 1993 Urbanik, J., Konstancyńskie ograniczenia rozwodów : wolność małżeństw przebita szpilką do włosów, Studia Iuridica 45 (2006), s. 255-268 http://www2.wpia.uw.edu.pl/files/Urbanik/konstancyńskie%20ograniczenia%20rozwodo.pdf?short=Wierzbowski, B., Treść władzy ojcowskiej w rzymskim prawie poklasycznym: władza nad osobami dzieci, Toruń 1977 Wiewiorowski, J. (część prac dostępna na: https://ug.academia.edu/JacekWiewiorowski): - Porywanie kobiet jako zjawisko społeczne w późnym antyku. Moralność i prawo, [w:] Homo, qui sentit. Ból i przyjemność w średniowiecznej kulturze Wschodu i Zachodu, pod. redakcją J. Banaszkiewicz i K. Ilskiego, Poznań 2013, s. 197-219 - Granice ojcowskiego ius vitae et necis wobec dziecka w prawie rzymskim okresu późnego antyku, [w:] K. Ilski [et al.] (red.), Zabójstwo dziecka w literaturze i kulturze europejskiej, Poznań 2014, s. 45-70 - Dopuszczalność zabójstwa kalekiego noworodka w pogańskim Rzymie, [w:] K. Ilski [et al.], Zabójstwo dziecka w literaturze i kulturze europejskiej II, Poznań 2016, s. 23-40 Wołodkiewicz, W., Mater familias, Czasopismo Prawno-Historyczne 16.1 (1964), s. 104-142 Wright, R., Moralne zwierzę: dlaczego jesteśmy tacy, a nie inni. Psychologia ewolucyjna a życie codzienne, tłum. H. Jankowska, Warszawa 2004 Wycisk, F.: - Obowiązki alimentacyjny i wychowawczy w prawie rzymskim okresu królewskiego, Roczniki Teologiczno-Kanoniczne 10 (1963), s. 215-243 - Rodzicielski obowiązek wychowania potomstwa w prawie rzymskim okresu republikańskiego, Roczniki Teologiczno-Kanoniczne 12 (1965), s. 131-151 Zabłocki, J., - Rodzina rzymska w świetle Noctes Atticae Auliusa Gelliusa, [w:] J. Jundziłł (ed.), Rodzina w społeczeństwach antycznych i wczesnym chrześcijaństwie. Literatura, Prawo, Epigrafika, Sztuka,
--	--

		Bydgoszcz
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Porywanie kobiet w kontekście w Europie i jego ewolucyjny kontekst Małżeństwo monogamiczne w kontekście ewolucyjnym Prawny zakaz dzieciobójstwa w kontekście ewolucyjnym	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.